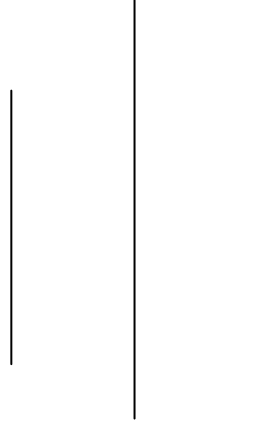

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हक सम्बन्धी
नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

२०८२ माघ देखि २०८२ चैत्र मसान्तसम्म
सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरूको विवरण

कोशी प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र,
खोटाङ, नेपाल

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, खोटाङ कोशी प्रदेश सरकार अन्तर्गत संचालित आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सा सेवा प्रदान गर्ने जिल्लास्तरीय स्वास्थ्य संस्था हो। यस जिल्लामा आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना २०५५ सालमा भएको थियो। यो कार्यालय दिक्तेल रुपाकोट मजुवागढी नगरपालिका वाड न. ०१ आचार्य टोलमा अवस्थित छ। यस जिल्लामा आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र स्वास्थ्यको बलियो आधारको रूपमा पुरानो माध्यम साथै भरपर्दो, विश्वासिलो तथा अभिन्न अंगको रूपमा रहेको छ । यो केन्द्रले आयुर्वेदको “ **स्वस्थस्यस्वास्थ्यरक्षणं, आतुरस्यविकारप्रशमनं**” भन्ने मूल मन्त्रलाई आत्मसात गर्दै जनस्वास्थ्यमा योगदान पुर्याउने उद्देश्यले स्थापना गरिएको हो।

खोटाङ जस्तो भौगोलिक रूपमा दुर्गम तर सांस्कृतिक रूपमा समृद्ध जिल्लामा आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा पुर्याउन यस केन्द्रले गाउँ-गाउँ सम्म विस्तार गर्ने लक्ष्य लिएको छ। यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र खोटाङ जिल्ला भरि रहेको छ। यस कार्यालयमा हाल २ जना चिकित्सक सहित जम्मा १८ जना कर्मचारी कार्यरत छन्। यस कार्यालयमा स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तर्फ हालका लागि अनुभवी चिकित्सकबाट बिरामीपरीक्षण, निःशुल्क तथा स-शुल्क आयुर्वेदिक औषधी वितरण, पंचकर्मसेवा (स्नेहन, स्वेदन, नस्य आदी, योगसेवा (उपचारात्मक तथा प्रबर्द्धनात्मक), प्याथोलोजीलयाव सेवा, क्षारसुत्र सेवा, ipd सेवा, स्तनपाइ आमालाई दुग्धवर्धक औषधिवितरण सेवा, जेष्ठनागरिकसेवा, स्वास्थ्य जिवन परामर्स सेवा तथा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन, नागरिक आरोग्य अभियान कार्यक्रम संचालन तथा नेपाल सरकारबाट तोकिएका २३ थरीका आयुर्वेद औषधिहरु निःशुल्क बितरण सेवाहरु उपलब्ध छन्।

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, खोटाङ, कोशी प्रदेश अन्तर्गतको एक महत्वपूर्ण आयुर्वेद स्वास्थ्य संस्था हो, जसले जिल्ला भित्रका बासिन्दाहरूलाई परम्परागत आयुर्वेदिक ज्ञान र आधुनिक स्वास्थ्यसेवाको संयोजन मार्फत सुलभ, सुरक्षित र प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ। यस केन्द्रले विगतका वर्षहरूमा विभिन्न स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू गरी **स्वास्थ्य सेवा पहुँच र गुणस्तर सुधारमा** उल्लेखनीय प्रगति गरेको छ। साथै, स्थानीय समुदाय पालिका तथा प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गर्दै समग्र आयुर्वेदसेवा सुदृढीकरणमा सक्रिय रूपमा संलग्न छ।

आयुर्वेद तथा उपलब्ध र संभव भए सम्मका अन्य वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिहरु मार्फत उपचारात्मक तथा पुनर्स्थापनात्मक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने। स्वस्थ ब्यक्तिको स्वास्थ्य प्रवर्धन तथा रोग प्रतिकारका लागि अभियान, कार्यक्रम, तालिम, गोष्ठी आदि जनस्वास्थ्यसंग सम्बन्धित गतिविधि संचालन गर्ने।

क. आयुर्वेद चिकित्सक:- २ विरामी परिक्षण/पुर्वकर्म/पंचकर्मा कार्यालय प्रमुख भुमिका आदि

ख. कविराज : १ जना विरामी परिक्षण/पुर्वकर्म/पंचकर्मा/ प्रशासन भुमिका, सूचना अधिकारी आदि

ग. बैद्य निरीक्षक – १ निशुल्क औषधि वितरण आदि

घ. वैद्य - ४ जना

ङ. नर्स - १ जना शल्य कक्ष तथा ipd व्यवस्थापन

च. अ.न.मी. - २ जना जना शल्य कक्ष तथा ipd व्यवस्थापन

छ. ल्याव टेक्निसियन:- १ जना (ल्याब सेवा)

ज. लेखापाल :- १ जना लेखा शाखा (कामकाज)

झ.अभ्यङ्गकर्ता :- २ जना (पुरुष/महिला) पुर्वकर्म/पंचकर्म सेवा , तथाङ्क

य.कार्यालय सहयोगी :- ३ जना(का.स.,औषधी कुटुवा)कार्यालय सरसफाई आदि ।

ट. सुरक्षा गार्ड : १ जना (सुरक्षा सेवा)

तल उल्लेखित सेवाहरु तत्कालिन आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, खोटाङको कार्यालय व्यवस्थापन र सञ्चालन अनुसार तपशिल बमोजिम सेवा दिने गरिएको छ।

क्र.सं.	गतिविधिको नाम
१.	बहिरंग (OPD) सेवा
२.	ल्याब सेवा
३.	पञ्चकर्म /पूर्वकर्म सेवा
४.	जेष्ठनागरिक स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा
५.	मातृ-शिशुसुरक्षा अन्तर्गत जडीबुटीजन्य औषधि वितरण सेवा
६.	नागरिक आरोग्य कार्यक्रम
७.	ipd सेवा
८.	स्वस्थ जीवनको लागि योग अभ्यास सेवा कार्यक्रम
९.	निःशुल्क औषधि वितरण सेवा
१०.	शल्य सेवा

टिकट दर्ता: मनिष परियार / योजन राई

विरामी परिक्षण: आ.चि.कार्यालय प्रमुख डा.सरविन्द्र प्रसाद यदाव /डा.डेमासिंह तामांग/ डा. आविष्कार अधिकारी

पञ्चकर्म/पुर्वकर्म: वैद्य श्री सुस्मिता चौधरी ,आरति यादव, लाल बाबु शाह /अ.क.मनिष यादव /अ.क.प्रियंका कुमारी यादव

शल्य तथा ipd:- स्टाफ नर्स पुर्णिमा अधिकारी तथा अ.न.मी श्री अन्जु खत्री र श्री सविना आचार्य

ल्याव: ल्या.टेक्सिसियन श्री राकेश कुमार यादव

लेखा: लेखापाल श्री.प्रेम कुमार राई

प्रसाशन तथा स्टोर: डा. आविष्कार अधिकारी

तथ्याङ्क: श्री सुस्मिता चौधरी र आरति यादव

नि:शुल्क फार्मसी सेवा: वैद्य निरीक्षक श्री दिपाकला राई / योजन राई

स-शुल्क औसधि :- वैद्य निर्मला शाही

सरसफाई तथा का. स :- श्री मनिष यादव तथा श्रीमती पवित्रा अधिकारी

सुचना अधिकारी: डा.आविष्कार अधिकारी

गुनासोसुन्ने अधिकारी: कार्यालय प्रमुख डा.सरविन्द्र प्रसाद यदाव

६.निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी

कामको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित कर्मचारी

कार्यालय प्रमुख: डा.सरविन्द्र प्रसाद यदाव

सुचना अधिकारी:- डा. आविष्कार अधिकारी

१ .यस कार्यालयबाट दिईने नियमित सेवाहरु जस्तै दैनिक ओपिडी सेवा,शल्य तथा ipd सेवा , नि:शुल्क तथा सशुल्क आयुर्वेदिक औषधी वितरण, पञ्चकर्म/पुर्वकर्म सेवा,प्रबर्धनात्मक योग सेवा आदि सेवाहरु नियमित रुपमा सञ्चालन भई रहेको ।

२ . नागरिक आरोग्य केन्द्र साकेलालाई स्थानीयतह लाई हस्तान्तरण गरिएको ।

३ .अन्य नियमित रुपमा कार्यालयले गर्नुपर्ने कार्यहरु सञ्चालन भई रहेको ।

आ.व ८२/८३ माघ देखि चैत्र सम्मको विवरण

OPD संख्या	विरामीको	पुरुष		महिला	
		नया विरामी	follow up विरामी	नया विरामी	follow up विरामी
		२३६	२५३	३४४	३३८
जम्मा	११७१				

२ पुर्वकर्म/पन्चकर्म विरामी संख्या	पुरुष	महिला
	६४१	८८२
जम्मा	१५२३	

ल्याव सेवा बिरामी	पुरुष	महिला
	१२५	७७
जम्मा	२०२	
स्तनपायी आमालाई दुग्ध वर्धक औषधि वितरण	३८	
जेष्ठ नागरिक सेवा	३४६	

सल्य चिकित्सा सेवा प्रतिबेदन		
रोगको किसिम	महिला	पुरुष
क्षार सुत्र	10	5
अग्नीकर्म	24	16
अन्य	19	30
जम्मा	53	51

नेपाल सरकार र कोशी प्रदेश सरकारबाट जारी भएका ऐन/नियम तथा कार्यविधि, मापदण्ड आदि ।

वार्षिक बजेट र खर्च

क्र.स	बजेट शिर्षक	विनियोजित बजेट	खर्च जम्मा	प्रगति प्रतिशत
१	संघ शसर्त कार्यक्रम	१८,३७,०००/-	१४,८८,३४१.३३/-	८१%
	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (संघ)	०	०	०
२	प्रदेश चालु गत	८२,०६,०००/-	३९,३६,५१०.१५/-	२०.१%
	आयुर्वेद सेवा सवलिकरण (प्रदेश)	१,०६,२९,०००/-	३०,४०,२२४.३६/-	२८.६%
३	प्रदेश पुर्जी गत	६,००,०००/-	५,३०,०००/-	८८.३%
	जम्मा	२,१२,५२,०००/-	८९,९५,०७५.८४/-	४२.३%

आ. व ८१/८२ को मौजात प्राप्त	४४४४५
यस बर्ष २०८२ साउन देखि चैत्र मसान्त सम्म को आम्दामी	२,३९,९७६
यस आ.वको खर्च	४०,२४३.५०
जम्मा रकम बाकि	२,४४,१७७.५०

डा. आविष्कार अधिकारी

कविराज (सुचना अधिकारी)

जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, खोटाङ

